

Дистанционна програма “Електронно здравеопазване – работа с хора с увреждания”

Полина МИХОВА*, Георги ПЕТРОВ**

* Нов български университет София, Департамент Здравеопазване и социална работа, София, 1618, Монтевидео 21, pmihova@nbu.bg

** Нов български университет София, Департамент Телекомуникации, София, 1618, Монтевидео 21, gpetrov@nbu.bg

---

Резюме. Програмата по „Електронно здравеопазване – работа с хора с увреждания“ има за цел да завърши един пълен цикъл от създадени обучителни ресурси за обучение на студенти и специалисти в методи за подпомагане на хора с увреждания и за обучение на самите хора с нарушения и техните семейства в цялостната програма или в нейни отделни компоненти /според възможностите и нуждите на хората с нарушения/. Отделни курсове от програмата и отделни обучителни средства могат да се използват и за таргетно обучение в конкретни знания и/или умения за различните групи специалисти, хора с увреждания и техните семейства. Чрез разработването на тази единствена по рода целенасочена програма си, която е създадена от международен екип от Норвегия, Румъния, Германия и Русия, се повишава качеството на българското образование за специалистите от помагачи професии /като таргетна група/ /под формата на продължаващо образование/ чрез изготвяне на интерактивни форми на теоретични и практически занимания, използване на дистанционни ресурси за обучение и практика, възможности за работа в онлайн платформа и използване на онлайн ресурси за самообучение и практическо приложение.

Програмата по „Електронно здравеопазване – работа с хора с увреждания“ като обучителна програма има таргетни 4 основни групи потребители: пациентите, медицинските и здравни професионалисти, управляващите системата на здравеопазване и гражданското общество.

Distance educational program “eHealth - work with people with disabilities” (Polina Mihova, Georgi Petrov). The educational distance program on "eHealth - working with people with disabilities" aims to complete a full cycle of created educational resources to train students and professionals in methods of supporting people with disabilities and training of the people with disorders and their families the overall program or its individual components / according to the possibilities and needs of people with disabilities/. Individual program courses and individual learning tools can also be used for targeted learning in specific knowledge and / or skills for different groups of professionals, people with disabilities and their families. Through the development of this unique targeted program, who was created by an international team of Norway, Romania, Germany and Russia is increased the quality of Bulgarian education for specialists helping professions / as target group / / form of continuing education / through the development of interactive forms of theoretical and practical activities, the use of distance learning resources and practice, opportunities for working in an online platform and the use of online resources for self-study and application in practice.

The program on "eHealth - working with people with disabilities" as a training program has four main user groups: patients, medical and health professionals, healthcare management system experts and the civil society.

УВОД

Когато обсъждаме функционалните възможности на електронното здравеопазване, следва веднага да оценим изключителното значение на всички форми на дистанционно / дистанционализирано обучение, които то предлага.

Здравна и медицинска информация могат да се разпространяват, както към експерти, така и към напълно случайни потребители. От тях зависи как ще я употребят – за развитие или ще я запазят за себе си чрез инвестиране в своето квалификационно развитие (интравертно знание), или пък ще бъдат медиатори за следващото ѝ разпространение към избрани нови възприематели.

В тези посоки могат да се предложат най-разнообразни версии know-how :

- Академични програми на всички нива – бакалавърско, магистърско и докторско
- Отделни университетски учебни курсове
- Обсъждане (и семинарно) на академични учебни казуси (case study)
- Всякакви формати на клинични и параклинични консултации във всички режими
- Схеми за преквалификация на здравни експерти при пожелани обстоятелства
- Обучение на пациенти и здравно осигурени за самопомощ и текущо самонаблюдение
- Презентации към неограничен контингент при непредвидими обстоятелства по повод здравни събития и рискови фактори.

Специфичността и уникалността на методиката могат да се определят като производни на индивидуализацията и виртуалния диалог в преподаването.

“При някои от методите на дистанционното обучение”, пише А. Е. Петров, ”преподавателите са в състояние да осигурят програми, които съответстват на скоростта, с която обучаемите могат да овладяват знанията”. Като такива, той определя програмираните текстове и обучението с помощта на компютърни програми. Радиото и телевизията, според него, не са в състояние да осигурят възможност за “подаване” на информация към учащите с определен темп, последователност и в желано от тях време. Една програма се счита за “индивидуализирана” до такава степен, до която учащите са в състояние да контролират темповете, с които се възприема и се дават отговори на поставените проблеми и задачи. Като “диалог” се определя степента, до която всеки обучаем може да общува със своя преподавател. От тази гледна точка, учащ, който получава указания по телефона е по-малко отдалечен от друг, който получава указания за дейността си чрез кореспонденция или чрез радиопрограма.

ИЗПОЛЗВАНИ ДАННИ

eПациентът или още интернет пациентът е здравен потребител, използващ уеб пространството за да

събира, обработва, прилага върху собственото си здраве и споделя по своя инициатива намерената информация. Понятието обединява всички, които търсят онлайн насоки, решения, съвети за собствените си заболявания или за тези на приятели и членове на семейството (eГрижи). eПациентите описват два сигурни ефекта от онлайн здравните консултации: по-сигурна здравна информация и услуги, както и различни (но не винаги по-добри) взаимоотношения с лекуващите ги лекари.

eПациентите са изключително активни в грижите си и демонстрират информационно придобита сила, като категорично участват на пазара за медицински услуги и дейности. Те са оборудвани, обучават се (или друг ги обучава), ангажирани, демонстрират ново партньорство с медицински експерти, близко до нивото равен с равен, еманципирани и придобиват самочувствие на “необразовани, но информирани и обучени по техните здравни и медицински теми”. Видими са разликите с “класическия пациент”:

- Закупена и работеща медицинска техника и устройства, с която си служат и могат да контролират и управляват здравните си показатели
- Информационно мотивирани за да направят избор при самостоятелни грижи или да се поверят в ръцете на избран експерт. За тях е в сила новият модел на “индивидуален здравен мениджмънт”
- В пълна готовност и мобилизация да посрещат здравните атаки и други събития
- Пациентите са посветени на собственото си здраве и инвестират грижливо в него
- Те са равнопоставени партньори с лекарите, на които са се доверили, но винаги търсят алтернативни мнения и методи
- Еманципирани граждани, които имат здравни нагласи, мнения, очаквания и планират здравното си поведение с години напред, като търсят максимално здравословни режими
- Доверяват се на социалните групи от хора с техните проблеми и заболявания и намират там място за добра комуникация, споделяне и дори приятелства
- Следят новостите и вярват в бързия прогрес на медицинската наука, но преди всичко на техномедицината.

Проучвания сочат, че все по-голям брой хора описват интернет като средство, изиграло решаваща или много важна роля за тяхното здравно и медицинско поведение и съдба, подпомагайки ги в критични моменти.

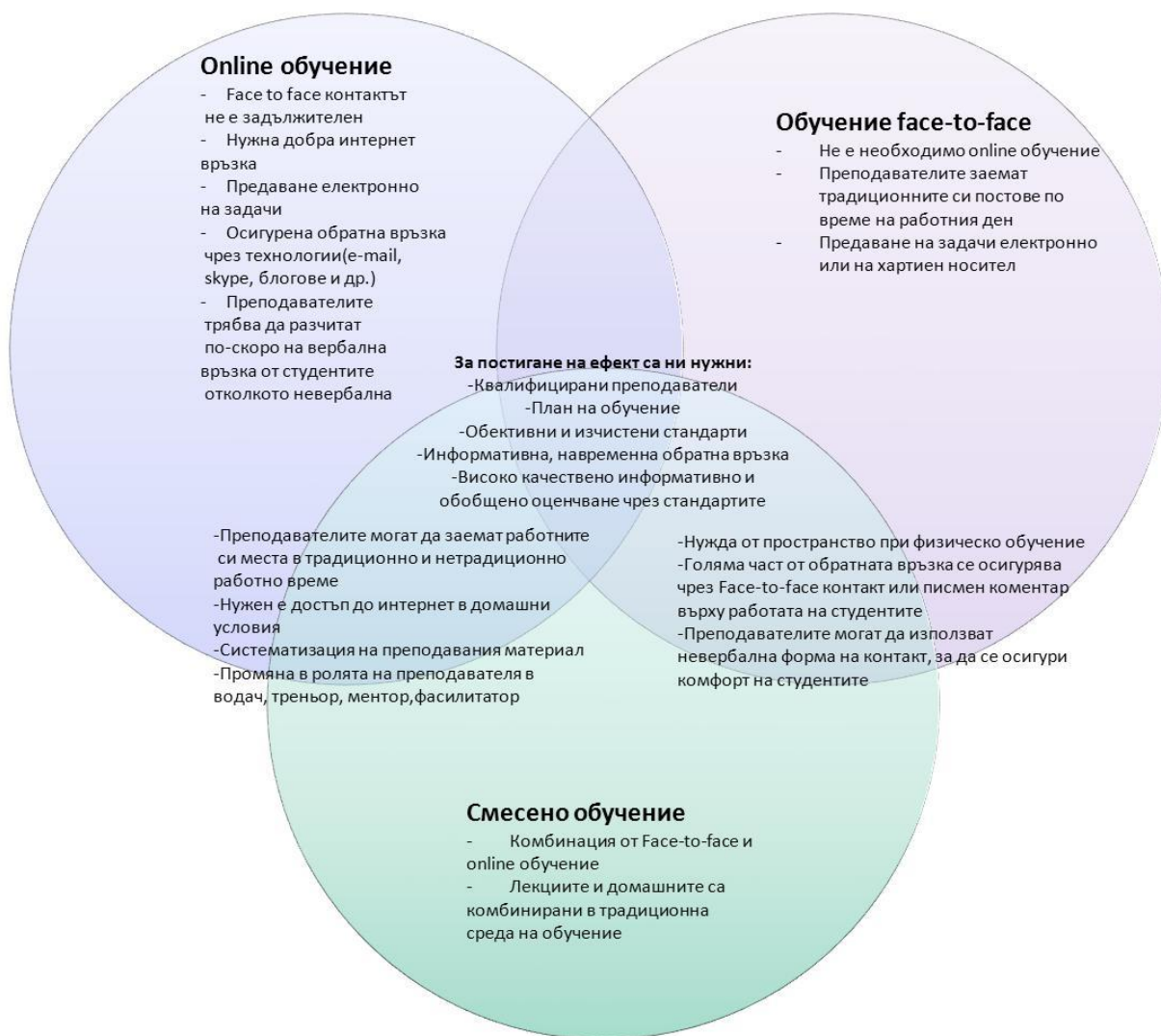
Появата на интернет като средство за масово здравно възпитание чрез обучение води до два изключително съществени момента – от една страна много клиницисти са подценени, а от друга - ползите и рисковете от онлайн ресурсите са надценени. Тези

социални промени са част от живота в “електронното” или по-скоро “електронизиращото” се общество.

МЕТОД

Електронното здравеопазване в неговите теоретични и практически аспекти е нова територия на знанието и особено на умения в България и по целия свят. Във всички държави в Европа и по света, специалистите в тази област са малко, не само поради нуждата от квалификация, която не е лесно достъпна, но и поради това, че тази област е твърде нова, за да се натрупат достатъчно голям брой хора, които могат да

осигурят качествено обучение, обучителни ресурси и особено готови обучителни средства - курсове, платформи за обучение, мобилни приложения, самообучителни ресурси, терминологични речници и др. Поради това, възможността за интернационално сътрудничество е особено привлекателна в тази област, за да се използва потенциала на малкия брой специалисти в някои държави и да се привлечат хора, които могат да допринесат към изготвянето на иновативни обучителни ресурси за целите на проекта и на цялостната идея за наличие на програма и обучителни ресурси в областта на електронното здравеопазване и работата с хора с увреждания.

Фиг.

Развитието на онлайн среда за Електронно здравеопазване - работа с хора с увреждания е иновативна програма, включваща интерактивни форми на обучение, които не са създавани до сега в България. Само отделни такива продукти и обучителни ресурси са разработени по света.

Настоящият продукт е разработен с помощта на партньори от Норвегия, Румъния, Русия и Германия по проект „Развитие на онлайн обучителна среда за Електронно здравеопазване“ (Договор номер: 2017-1-BG01-KA203-036310), както и на база проучвания на онлайн програми в областта на електронното здравеопазване и телемедицина по света.

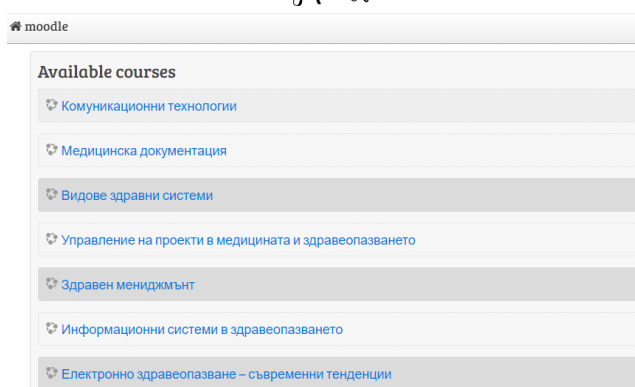
РЕЗУЛТАТИ

Програмата включва три модула:

- Първи модул: - Електронно здравеопазване – съвременни тенденции, Информационни системи в здравеопазването, Здравен мениджмънт, Управление на проекти в медицината и здравеопазването, Видове здравни системи, Медицинска документация, Комуникационни технологии;

DOOLEE

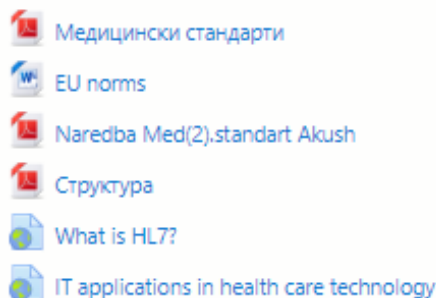
eHealth

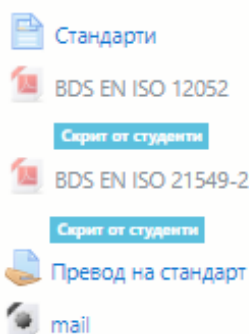
Фиг.

- Втори модул: – Интернет на нещата IoT, Социално ориентирани проекти, Основи на биостатистиката, Биосигнали и процесирание на информация, Електронни здравни досиета, Работа в социални мрежи и клъстър, Мобилни приложения в медицината.
- Трети модул: - специфично насочен към възможностите на електронното здравеопазване в работата с хора с увреждания включва - Електронно здравеопазване – училище за родители на деца с нарушения, Електронно здравеопазване – училище за родители на деца с аутизъм, Електронно здравеопазване – училище за родители на деца с ХАДВ, Електронно здравеопазване – езикови нарушения, работа с деца с билингвизъм и други комуникативни затруднения, Електронно здравеопазване – работа с възрастни хора с когнитивни нарушения, Електронно здравеопазване – работа с деца с обучителни трудности, Електронно здравеопазване – работа с деца и възрастни с интелектуални дефицити.

Тема 4

Задание за текуща оценка

Фиг. 3 Обучителни и самообучителни ресурси в Moodle платформата

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Ангажираността в наши дни, непосредствената възможност за достъп до уеб от всяка точка от света и компетенциите на студентите гарантират, че при желание и потребност – усвояването на знания би могло да се реализира с по-редуцирано време в лекционната зала.

С помощта на различни технологични асистенции и ангажирайки се с посещения, толкова, колкото те избера да направят, ние предлагаме една нова траектория на образованието – обогатяваме и разширяваме стандартите и усвоените до момента практики.

ЛИТЕРАТУРА

- [1]. Михова П., МОНОГРАФИЯ Софтуерни решения в медицината и здравеопазването, Бг-Книга, София, 2015, ISBN 978-619-7198-16-4
- [2]. Винарова Ж., П.Михова, Ст.Тонев, А.Петков Учебник "Електронно здравеопазване", ISBN 13: 978-954-516-910-6, , изд. Летера, София, 2009
- [3]. Education and Training for Health Informatics in Europe State of the Art - Guidelines – Applications, Volume 25 Studies in Health

Technology and Informatics, Edited by: A. Hasman, A. Albert, P. Wainwright, R. Klar and M. Sosa, 1995, 286 pp., hardcover, ISBN: 978-90-5199-234-2

За повече информация пишете на e-mail
pmihova@nbu.bg
gpetrov@nbu.bg